

Několik řádků o tom, co tato publikace představuje, o genezi jejího vydání a o její autorce

Držíte to rukou publikaci, I. díl dramaturgické příručky – katalogu, který je zároveň základním slovníkem českých dramatiků a svým způsobem průvodcem historií české dramatické tvorby v oblasti hereckého (činoherního) divadla. Držíte v rukou práci bez nadsázky vzácnou, neboť žádná taková u nás dosud nebyla vytvořena. Její podstatnou devízou je, že byla zadána a zpracována s cílem poskytnout potenciálním uživatelům **výběr kvalitních autorů a kvalitních divadelních her.**

Potřebu vytvořit výběrový katalog českých divadelních her jsme pocítovali, zvláště v amatérském divadle, již před mnoha lety a patrně si ji stejně uvědomovali mnozí další spolu s námi či před námi. Bulletin Zprávy DILIA a ročenky DILIA, ba ani touto agenturou vydané katalogy českých divadelních her (1961, 1982) onu potřebu selektivního přístupu nesplňovaly. Ani ji splňovat nemohly, neboť jejich účelem bylo zveřejnění rozsahu vlastní vydavatelské produkce, bez ohledu na to, zda jde o díla nepochybných kvalit či na druhé straně o škvár.

Jakýmsi předobrazem tohoto katalogu byly katalogy vydané někdejší Středočeským krajským kulturním střediskem v r. 1980 za redakce Václava Špirita a ve stejné době také někdejší Okresním kulturním střediskem v Mělníku za redakce Juliany Jedličkové. Jednalo se však buď o zmapování cizí dramatiky či o dramaturgické příručky s dílčím záběrem, které vycházely průběžně jako sešity pro aktuální potřebu nevelkého regionu a jeho amatérských divadelních souborů. Do stejné kategorie patří i dramaturgická příručka „Co hrát (Tisíc her pro ochotnické soubory)“ z roku 1972, zpracovaná Jiřím Benešem. Nalezly by se zajisté i další podobné.

Zrod snahy o vydání tohoto katalogu se datuje rokem 1982. Jeho vydání bylo v plánu ediční činnosti OKS v Nymburce pro r. 1983. Z důvodu omezení finančních prostředků k realizaci nedošlo. Druhý pokus se konal na půdě Středočeského KKS v Praze v r. 1986. Ani ten nevyšel. Tentokrát z důvodů ideologických. Byla to smůla a výhoda zároveň. Výhoda proto, že katalog dnes mohl spatřit světlo světa v neokleštěné podobě, což by při realizaci druhého pokusu nebylo bývalo možné. Tady platí „do třetice všeho dobrého“. Nejen proto, že letité redakční úsilí bylo konečně korunováno reálným výsledkem, a že se více jak dvanáct let zamýšlený záměr stal skutečností, ale i proto, že původní rukopis autorky mohl být dopracován a rozšířen a stát se tak zdrojem co nejúplnějším.

Autorka Jarmila Černíková, rozená Drobná, se narodila 1. 9. 1930 v Košicích v rodině oficiála ČSD. Otec, který svou životní pouť ukončil jako politický vězeň v koncentračním táboře Flossenbürg v r. 1944, pocházel z rozvětvené rodiny ze středních Čech. Mezi jejími příslušníky bychom našli pražského višňovického starostu Václava Drobného, strýce J. Černíkové, ale i prastrýce Jana Drobného, vzešlého z 22 dětí, který byl „černou ovcí“ rodiny. Vedl totiž se svou ženou operetní kočovnou společnost. Pamětníci tvrdili, že společnost měla velice dobrou úroveň a působení v ní znamenalo pro herce dobré vysvědčení. O svém prastrýci se však J. Černíková dozvíдалa pouze z vyprávění. Zemřel, dříve než se narodila, na jedné ze svých štací v Poděbradech, kde byl pochován do společného hrobu. Matka J. Černíkové pocházela z moravsko-slezského pomezí. Traduje se, že její otec a starý Magdon z Bezručovy Maryčky Magdonové jsou osoby totožné. Maminka vládla pěti jazyky, mezi něž patřil i jidiš.

Jarmila Čemíková-Drobná studovala od r. 1949 na Filozofické fakultě UK v Praze divadelní vědu a národopis. V r. 1950 při reorganizaci škol přestoupila na divadelní fakultu AMU, kde pokračovala ve studiích v oborech divadelní věda a dramaturgie. Jejími profesory byli PhDr. Jaroslav Pokorný, PhDr. Jan Kopecký, PhDr. František Černý, PhDr. František Götz, scénograf František Tröster a další. Absolvovala práci o DDOČ v r. 1953 jako divadelní vědkyně a dramaturgyně.

Provádala se za herce, který působil v divadle v Hořovicích a po jeho zrušení, po celou dobu své aktivní herecké dráhy, v pražském divadle v Karlíně. Z tohoto manželství, které bylo však poměrně záhy rozvedeno, vzešel syn Jaroslav.

Jarmila Čemíková-Drobná nastoupila do svého prvního angažmá ve Vesnickém divadle, kde v té době mj. působil i režisér Alfréd Radok. Etablovala se zde v r. 1953 jako lektorka. V letech 1954-56 pracovala jako odborná asistentka a tajemnice divadelní fakulty pražské AMU. V letech 1956-64 byla dramaturgyní divadla Vítězného února v Hradci Králové. Od roku 1964 do r. 1966 zastávala na MSaK (později MK) funkci jakéhosi hlavního dramaturga divadel v Čechách a na Moravě. Od r. 1966 byla tajemnicí pro činohru Svazu českých dramatických umělců a zároveň dramaturgyní divadla E. F. Buriana v Praze. Funkci v SČDU opustila v r. 1970, divadlo E. F. Buriana v r. 1975. Do r. 1978 pak byla ve svobodném povolání. V letech 1978-90 pracovala jako dramaturgyně Umělecké agentury Středočeského KKS v Praze. Od r. 1990 je registrovanou poradkyní ve věcech divadla.

Ve své divadelní praxi působila také jako překladatelka (G. Büchner: Leonce a Lena, E. Raupach: Mlynář a jeho dítě a dal., hlavně z němčiny) a publicistka (články do novin, časopisů a divadelních programů). J. Čemíková-Drobná je autorkou několika dramaturgických a odborných – metodických příruček aj. odborných publikací. Zabývala se dramatizacemi literárních předloh (např. B. Vasiljev: ...a jitra jsou zde tichá, L. N. Tolstoj: Anna Kareninová, K. Bradford: Pán Bůh a páni Izraeliti a dal.).

V r. 1949 vstoupila jako herečka Vysokoškolského amatérského uměleckého souboru v Praze i na půdu amatérského divadla a zůstala mu věrna po všechna další léta až dodnes. Po ukončení studií na AMU se věnovala amatérskému divadlu nejprve v Praze, poté také ve východočeském kraji. Své síly a um zúročila v přímé spolupráci se soubory. Působila jako lektorka vzdělávacích akcí a členka odborných porot. V 60. letech byla členkou ústřední poroty na Jiráskově Hronově. Počátkem 70. let rozšířila své lektorské působení v amatérském divadle zvláště na středočeský kraj a v letech, kdy byla ve svobodném povolání v podstatě na celou republiku. Koncem 70. a v průběhu 80. let byla vedoucí lektorkou několika Kursů Lidové konzervatoře Středočeského KKS a dalších vzdělávacích akcí dlouhodobějšího či jednorázového charakteru. V nich odchovála nemalý počet poučených amatérských divadelníků. Po smrti dr. Pavla Boška se od r. 1980 stala spolu s ing. arch. Janem Pavlíčkem duchovním leadrem poděbradského Festivalu mladého amatérského divadla (FEMAD), který slul jako „salon odmítnutých“, neboť na něm dostávaly příležitost soubory, jejichž inscenace nedošly svého docenění zařazením do programů oficiálních přehlídek. Byla jím cca do roku 1984, kdy si renomé festivalu, jako jedné z nejsmysluplnějších divadelních akcí, vyžádalo, aby o jeho obsahovou stránku pečoval celý kolektiv odborníků a nadšenců. Až do roku 1990 byla přední členkou tohoto týmu. Po listopadu 1989 se Jarmila Čemíková-Drobná vrátila i do lektorských sborů oficiálních divadelních přehlídek.

Milan Strotzer

Napsáno jako úvod k publikaci Jarmila Černíková-Drobná: **Padesát příběhů a dva navíc** pro zábavu i poučení / Katalog her českých autorů / Činohra I. díl, Praha, IPOS 1994